

ANTONI RIBAS TUR
 BARCELONA

L'agenda d'exposicions d'aquest any arriba plena de grans projectes, entre els quals la gran mostra del 30è aniversari del Macba, *Projecta un planeta negre*. La llista de grans noms serà impressionant, des de Zurbarán i Van Gogh fins a Anselm Kiefer, passant per Maruja Mallo, Tarsila do Amaral i Ramon Masats. Serà tota una experiència descobrir els elements escultòrics i la veu de Laia Estruch dialogant amb l'antic edifici Sabatini del Museu Reina Sofia.

El Macba celebra els 30 anys amb l'art de Panàfrica

El Macba estarà de festa amb l'inici de les obres de l'ampliació i la celebració del 30è aniversari. Entre els actes més destacats de l'aniversari hi haurà un dels projectes més ambiciosos de la trajectòria de la institució, la pionera *Projecta un planeta negre. L'art i cultura de Panàfrica* (del 6 de novembre del 2025 al 6 d'abril del 2026), desenvolupada en col·laboració amb l'Art Institute of Chicago (on es pot veure fins al 17 de març), el Barbican Centre de Londres i el Kanal Centre Pompidou de Brussel·les. La mostra inclourà prop de 350 obres des del 1920 de prop d'un centenar d'artistes representatius del moviment que promou l'agermanament africà. Coincidint amb l'exposició, se n'obrirà una altra en què algunes de les primeres obres que van entrar a la col·lecció del museu dialogaran amb les noves adquisicions.

El Museu Reina Sofia rep Laia Estruch

La barcelonina Laia Estruch (Barcelona, 1981) és una de les creadores més singulars de la seva generació, per com treballa amb la veu i la fa interactuar amb el moviment i elements escultòrics com la *Trena* gegantina que va desplegar a la Sala Oval del MNAC el 2023, després d'haver treballat en altres institucions, com el Macba, la Fundació Miró, la Fundació Joan Brossa i la Capella de Sant Roc. En aquesta línia de com el suport públic contribueix a forjar una trajectòria sòlida, el Museu Reina Sofia reunirà tots els projectes de l'artista en la seva primera retrospectiva, titulada *Hello everyone* (del 26 de febrer al 1 de setembre).

Les exposicions del Museu Habitat

El 2025 serà l'any de la gran exposició del Museu Habitat del departament de Cultura, el projecte liderat per l'exdirector del Macba i el Museu Reina Sofia Manuel Borja-Villel, que farà una revisió històrica i dels museus en clau descolonial. La mostra, que possiblement aixecarà polseguera, obrirà el 17 de juny amb quatre seus simultànies als Tinglados del Port Vell, al Museu Marítim de Barcelona, al Palau Mo-

ART

Les grans exposicions del 2025

Van Gogh, Tarsila do Amaral, Ramon Masats i Laia Estruch seran protagonistes de la cartellera artística

ja i al Pavelló Victòria Eugènia. Cadascuna de les seues abordarà uns problemes concrets, entre els quals hi ha els desplaçaments, el paisatge i la identitat (Tinglados); la memòria, el monument i l'espai públic (Palau Moja), i els processos extractius i la memòria material (Museu Marítim). En aquesta última mostra es podrà veure la càrrega colonial d'un objecte: el conegut llum dissenyat per Josep Antoni Coderch, per exemple, es feia amb fusta importada de Guinea. Per acabar, el Pavelló Victòria Eugènia acollirà un conjunt d'intervencions artístiques sobre les grans exposicions internacionals i l'impacte que han tingut. En aquesta mateixa línia, el Museu Marítim farà un salt qualitatiu en la feina que fan des de fa anys amb una altra gran exposició, *La infàmia. La participació catalana en l'esclavatge colonial* (a partir del 22 de gener).

La força de les dones avantguardistes

Un conjunt d'exposicions posarà en relleu el llegat d'algunes de les principals artistes catalanes i espanyoles de les avantguardes. Remedios Varo i Maruja Mallo a 1924. *Uns altres surrealismes*, a la seu madrilenya de la Fundació Mapfre (del 6 de febrer a l'11 de maig), sobre els artistes que van treballar al marge del grup surrealista dominant. A més, el Centro Botín i el Museu Reina Sofia dedicaran una monogràfica a Maruja Mallo, a l'abril i a l'octubre, respectivament. A Bilbao el Museu Guggenheim començarà l'any amb la brasilera Tarsila do Amaral, amb una exposició, titulada *Tarsila do Amaral. Pintant el Brasil modern* (del 21 de febrer a l'1 de juny), on es podrà veure com en les seves pintures conviuen l'imaginari indígena i les dinàmiques modernitzadores del país.

Alabastre i jute: Cristina Iglesias i Marta Palau a Barcelona

Serà un goig poder veure com les cultures de Cristina Iglesias, entre les quals hi ha treballs d'inspiració arquitectònica com cel-rasos i pavellons, dialoguen amb els espais d'Antoni Gaudí en una de les grans exposicions d'aquest any de la Fundació Catalunya La Pedrera (del 3 d'octubre del 2025 al 25 de gener del 2026). A més de fer un repàs de la seva trajectòria, la mostra inclourà nous treballs fets expressament per a aquesta mostra. No gaire lluny de la Pedrera, el Museu Tàpies acollirà una de les descobertes de l'any: la primera retrospectiva internacional de l'artista tèxtil Marta Palau (Albesa, 1934 - Ciutat de Mèxic, 2022), una creadora que es va exiliar a Mèxic amb la família l'any 1940 arran de la Guerra Civil i que és molt poc coneguda pel públic català. Tot i això, Palau no va perdre del tot el vincle amb Catalunya i el seu llenguatge inclou el bagatge que va adquirir en uns tallers amb Josep Grau Garriga. "Va continuar intro-

duint materials com el blat de moro i el jute en uns tapissos increïbles”, explicava fa un mes la directora del museu i comissària de l'exposició, Imma Prieto.

CaixaForum de Barcelona: Weimar, 1919

La primera exposició de l'any al CaixaForum de Barcelona serà un projecte de volada: *Temps incerts. Alemanya entreguerres* (de l'1 d'abril al 27 juliol) s'endinsarà en l'efervescència cultural i social dels anys de la República de Weimar (1919-1933) per plantejar un paral·lelisme amb l'actualitat. “La República de Weimar va ser un període que va estar marcat per tensions en tots els àmbits”, advertia al setembre la directora d'exposicions de la Fundació La Caixa, Isabel Salgado. La mostra inclourà obres d'art, material d'arxiu, pel·lícules, peces musicals, documents i elements històrics de grans creadors, autors i intel·lectuals com Thomas Mann, Käthe Kollwitz, Otto Dix, Jeanne Mammen i Martin Heidegger.

Zurbarán i el sobrenatural

Una de les exposicions més importants de l'any al MNAC s'endinsarà en el caràcter transcendent de la pintura de Francisco de Zurbarán (1598-1664) amb *Zurbarán (sobre)*

natural (del 20 de març al 29 de juny), que mostrarà juntes les tres versions d'una de les obres mestres del pintor barroc: *La visió de sant Francesc pel papa Nicolau V*. Una de les pintures és la del Museu de Belles Arts de Lió, la segona la del Museu de Boston i la tercera la del MNAC, que ha estat restaurada. També aplegarà de manera excepcional dues versions de *Natura morta d'atuells*, la del Prado i la del MNAC. Totes elles dialogaran amb un seguit d'obres realitzades expressament per Antoni Llena i Eulàlia Valladosera i altres obres d'Antoni Tàpies, Josep Guinovart, Alfons Borrell, Toni Catany, Marta Povo, Joan Hernández Pijoan i Aurèlia Muñoz. La programació del MNAC inclourà les intervencions a la Sala Oval d'Eugènia Balcells (del 8 de maig al 14 de setembre) i Marcel·lí Antúnez (al desembre), i es podran veure per primera vegada juntes les 182 obres dipositades al museu pel Servei de Defensa del Patrimoni Artístic Nacional (SDPAN) franquista.

El mestre del còmic Chris Ware al CCCB

El còmic és una de les línies del CCCB que estan donant resultats més sucosos en els últims anys. Després de la innovadora *Constel·lació gràfica*, el centre obrirà a l'abril una

gran exposició de Chris Ware, considerat l'autor de còmic més rellevant dels últims 25 anys. Amb el títol de *Chris Ware. Dibuixar és pensar* (del 3 d'abril al 9 de novembre), la mostra inclourà una àmplia selecció d'animacions, objectes i treballs escultòrics organitzats cronològicament. La tesi de l'exposició posarà l'accent en el caràcter revolucionari de l'autor, que és un dels que més han fet avançar el llenguatge del còmic en les últimes dècades. Abans, del 29 de gener al 2 de febrer, Barcelona serà la ciutat convidada de la pròxima edició del Festival d'Angulema, el festival de còmic més important del món. Barcelona disposarà d'un espai al festival dins el pavelló de la Unesco i presentarà un programa d'activitats públiques al voltant de la relació entre el còmic i Barcelona.

El poder de l'emoció segons García Lorca

El CCCB també programarà una altra de les exposicions imprescindibles de l'any: «*En el aire conmovido...*» (del 8 de maig al 28 de setembre), un projecte del filòsof francès Georges Didi-Huberman sobre la noció de *duende* de Federico García Lorca; és a dir, una reflexió sobre el poder transformador de l'emoció, amb prop de 300 treballs de més de

140 creadors, entre els quals hi ha, a més del mateix Lorca, Robert Capa, José Val del Omar, Picasso, Óscar Muñoz, Rodin, Alberto Giacometti i Salvador Dalí. El centre dedicarà una altra exposició a Mercè Rodoreda (del 5 de desembre al 25 de maig del 2026).

Tres fotògrafs: Ramon Masats, Laia Abril i Felipe Romero Beltrán

La fundació Foto Colectania comença l'any amb un regal: una gran exposició del 16 de gener al 25 de maig sobre l'etapa inicial de Ramon Masats, entre el 1953 i el 1965, quan va deixar la fotografia per dedicar-se durant una dècada al cinema i la televisió. En aquell moment, Masats experimentava i encara dubtava entre dedicar-se a la fotografia més abstracta i el reportatge, la disciplina que va acabar triant. La selecció d'obres inclourà una sèrie inèdita sobre les Rambles. La fotografia serà un dels puntals de la volada de les exposicions de la Fundació Vila Casas: el Palau Solterra mostrarà del 28 de juny al 16 de novembre la sèrie de Laia Abril *On abortion*. Pel que fa al centre KBr de la Fundació Mapfre, s'hi podrà veure *Bravo*, el projecte guanyador de la segona edició del KBr Photo Award, del col·lecció Felipe Romero Beltrán, sobre les tensions i els conflictes del tram del riu Bravo que forma part dels més de mil quilòmetres de frontera entre Mèxic i els Estats Units.

Pollock i Rothko, a Barcelona i Madrid

Dues de les grans exposicions de l'any a l'Estat tindran accent nord-americà: dins la celebració del 50è aniversari, la Fundació Joan Miró analitzarà la relació de Miró amb els artistes nord-americans més joves amb *Intercanvis: Miró als Estats Units* (del 16 d'octubre del 2025 al 22 de febrer del 2026). La mostra tindrà unes 160 obres d'artistes com el mateix Miró, Pollock, Rothko, Bourgeois i Krasner. A Madrid, el Museu Thyssen es capbussarà en la fascinació que Andy Warhol va tenir per Jackson Pollock amb una mostra titulada *Warhol, Pollock i altres espais americans* (del 21 d'octubre del 2025 al 25 de gener del 2026).

David Hockney a París i Van Gogh a Amsterdam i Londres

La Fundació Louis Vuitton de París repassarà els últims 25 anys de David Hockney (del 9 d'abril a l'1 de setembre), mentre que Van Gogh serà el protagonista d'una gran exposició amb dues seus: al Museu Van Gogh d'Amsterdam i a l'Stedelijk, on la seva obra dialogarà amb la d'un dels pintors contemporanis més emblemàtics, Anselm Kiefer (del 7 de març al 9 de juny). Després d'Amsterdam, la mostra es podrà veure a la Royal Academy de Londres (del 28 de juny al 26 d'octubre). —

01. Nefertiti Miles Davis (Gold), d'Awol Erizku.

AWOL ERIZKU / CORTESIA DE LA SEAN KELLY GALLERY / ART INSTITUTE OF CHICAGO

02. Crol, de Laia Estruch.

LAIA ESTRUCH / MUSEU REINA SOFIA

03. Targeta postal, de Tarsila do Amaral.

TARSILA DO AMARAL LICENCIAMENTO E EMPRENDIMENTOS SA / MUSEU GUGGENHEIM BILBAO

04. Ilerda V, de Marta Palau.

MARTA PALAU / MUSEU TÀPIES

